

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

HTTP://DERGIPARK.ORG.TR/PUB/YEGAH

e-ISSN: 2792-0178

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
 Geliş Tarihi / Date Received : 21.01.2025
 Kabul Tarihi / Date Accepted : 03.03.2025
 Yayın Tarihi / Date Published : 27.03.2025
 DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1623671>
 e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

MAKAMSAL SOLFEJ EĞİTİMİNE DAYALI PİYANO EŞLİKLEME MODEL ÇALIŞMALARINA YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ

YÜREK, Erşan ¹

ÖZ

Müzik eğitiminde piyano eşlik çalışmaları oldukça önemli olarak bilinmektedir. Bireysel piyano öğrencilerinin lisans düzeyinde solfej, armoni ve Türk müziği çok seslendirme derslerinde piyano eşlik becerilerini geliştirmeleri, eşlik dersleri aracılığıyla mümkün olabilmektedir. Bu çalışmada müzik eğitimi anabilim dallarında lisans müfredatında yer alan makamsal işitme eğitimi dersinde yer alan solfej okuma parçalarının öğretiminde kullanılmak üzere; piyano ekseninde farklı eşlik modelleri hazırlanması ve hazırlanan bu eşlik modellerinin müzik eğitimi lisans öğrencileri tarafından piyano eşlik derslerinde kullanımı amaçlanmıştır. Araştırmada müzik eğitimi anabilim dalları lisans ders programında yer alan Türk müziği çok seslendirme, makamsal işitme gibi dersler esas alınmıştır. Bu dersleri kapsayan hicaz, hüseyini ve buselik makamlarına sırasıyla üç sesli, dört sesli ve karma armoni eşlik yöntemleri oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından makamların yapısına uygun olarak uzman görüşü çerçevesinde ezgiler hazırlanmıştır. Hazırlanan bu ezgilere üç sesli, dört sesli, karma çok seslilik yaklaşımlarına yönelik eşlik modelleri oluşturulmuştur. Son

¹ Öğr. Gör. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türk Müziği Devlet Konservatuarı/Çalgı Eğitimi, ersan.yurek@hbv.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0741-7581>.

test kontrol grupsuz deneme modelinde yürütülen çalışmada, oluşturulan bu eşlik modelleri tekrar uzmanların onayına sunulmuş ve bireysel çalgısı piyano olan öğrencilere 8 haftadan oluşan program dahilinde uygulama yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmeleri ise farklı üniversitelerden 3 uzman tarafından yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre makamsal solfejlere eşlikte, dört sesli armoni çok seslilik yaklaşımı ve karma armoni çok seslilik yaklaşımlarının üç sesli armoni çok seslilik yaklaşımına göre anlamlı bir farklılık ortaya koyduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma sonucunda müzik eğitiminde piyano eşlikli derslerde yer alan makamsal ezgiler ile solfejlere farklı eşlik modellerinin uygulamalı olarak verilmesi, yaygınlaştırılması, ayrıca Türk müziği ezgilerine eşlik modellerinin tampere sistemi ile bir bütün olarak verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, makam, piyano eşlik, armoni, çok seslilik.

EXPERT OPINIONS ON PIANO ACCOMPANIMENT MODEL STUDIES BASED ON MODAL SOLFEGE EDUCATION

ABSTRACT

The importance of piano accompaniment studies in music education is important. It is possible for individual piano students to improve their piano accompaniment skills in solfege, harmony and Turkish music polyphony courses at undergraduate level through accompaniment lessons. In this study, it aims to prepare different accompaniment models on the piano axis to be used in the teaching of solfege in the modal hearing education course in the undergraduate curriculum of music education departments; and to use these accompaniment models prepared by music education undergraduate students in piano accompaniment lessons. In the research, courses such as Turkish music polyphony and modal hearing in the undergraduate curriculum of music education departments were taken as basis. The three-part, four-part, and mixed harmony accompaniment methods were created for the Hicaz, Hüseyini, and Buselik modes, respectively. The researcher prepared melodies in accordance with the structure of the modals within the framework of expert opinion. Accompaniment models for three- part, four-part and mixed polyphony approaches were created for these melodies. In the study, which was carried out in the post-test without control group experimental model, these accompaniment models were submitted to the approval of the experts again and the application was made to the students whose individual instrument was the

piano within the programme consisting of eight weeks. The data obtained as a result of the research were evaluated by three experts from different universities. According to the data obtained through the research, it was concluded that four-part harmony polyphony approach and mixed harmony polyphony approaches revealed a significant difference compared to three-voice harmony polyphony approach in accompaniment to modal solfege. As a result of the research, it is suggested that different accompaniment models should be applied to modal melodies and solfege in piano accompaniment lessons in music education. It is also recommended that accompaniment models for Turkish music melodies should be given as a whole with the tamper system.

Keywords: Music education, modal, piano accompaniment, harmony, polyphony.

GİRİŞ

İnsanoğlu tarih boyunca yaşadığı dönemdeki toplumun şartları doğrultusunda bir gelişim ve değişim sürecinde yer almıştır. İnsanoğlu bu süreçte kendini yenileyen, geliştiren, öğrenme ve öğretme sürecine dahil olarak günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Bu konular özelinde eğitim çok önemli yer tutmaktadır. Eğitim bireylerin çocukluktan olgunluğa kadar bazı davranışları, tutumları öğrenmesi süreci olarak bilinmektedir. Bu süreçte eğitimin insanlara kazandırdığı çok önemli özellikler uzun süre hayatlarının kolaylaşmasını sağlamaktadır.

Müzik kavramının ortaya çıkışını, insanoğlunun var olduğu ilk zamanların başlarına dayandırmak mümkündür. Eski çağlardaki ilk insanlar kendi aralarında iletişim kurdukları dil ile manasız heceleri ezgiler halinde söyleyerek, ilkel çalgılardan elde ettikleri sesler aracılığıyla iletişim kurma yolunu seçmişlerdir. O zamanlarda insanlığın gelişim sürecini o dönemlerdeki şartlara göre ele almak mantıklı olacaktır. Eski çağdaki insanların müziği dini törenlerde bir iletişim aracı olarak kullandığı bilinmektedir. Bu insanların kendi gelenek ve göreneklerine göre bazı melodiler aracılığıyla dans ettikleri, kendi aksanlarıyla ezgiler ürettiği ve müzik yaparken dini duygularının etkisiyle bir estetik anlayışı oluşturdukları o döneme ait resimlerde görülmektedir. İnsanoğlunun duygu ve düşüncelerine yönelik, “Güzel Sanatlar” olarak ifade ettiğimiz sanatın, müzik, resim, dans, heykel, edebiyat, şiir gibi önemli alanların dini törenlerde olduğu bazı kaynaklarda ifade edilmektedir. 11.yüzyıl ile 13.yüzyıl arasında, yavaş yavaş kilise baskısından kurtularak Avrupa derebeylerinin şato ve kalelerinde şarkı söyleyip şiir okuyan gezgin müzisyenler yaşam sevinciyle yüklü dünyevi ezgiler ortaya çıkarmışlardır. Bu gezgin müzisyenler bir çeşit saz şairi, aşiktir. Henüz insanların, şehirden şehre gidip gezme olanağı

yokken, Orta Çağ 'ın gezgin müzisyenleri, bir anlamda bugünün medya gücüne sahiptiler (İlyasoğlu 2013: 24-25).

Müzik, en eski zamanlardan bu yana insanoğlu için vazgeçilmez bir unsur olmuştur. Her toplumun müzik kültürü, kendine ait bir takım belirgin özellikler göstermektedir. Günümüz dünyasında toplumların gelenek ve göreneklerine, örf ve adetlerine uygun bir müzik kültürü geliştirdikleri de bilinmektedir. Bu bağlamda müziğin kültür açısından insanoğlunun hayatında önemli bir yer tuttuğu ifade edilebilir. Günümüzde müziğin tanımı olarak duygu, düşünce ve imgeleri birçok ses yoluyla anlatmak mümkündür. Ancak müziği detaylı incelemek için tonal sistemde seslerden oluşan yapıtların çalınıp söylenmesi, notaların birer temel yapı taşları olduğunu müzik yoluyla ifade etmek önemle vurgulanmıştır. Günümüzde müzik eğitiminin insanlar üzerindeki etkileri üzerinde birçok araştırma olduğu gözlemlenmektedir. Bu bağlamda müzik eğitiminin insanların beyin fonksiyonlarını geliştirdiği bilinmektedir. Özellikle öğrenme ve hafızayı güçlendirme konusunda bireylerde sayısal zekayı geliştirdiği bilinmektedir.

Müziğin sosyo-ekonomik ve kültürel bağlamda insan yaşamına doğrudan etkisi olduğu muhakkaktır. Mesela; müzik hem etkili bir eğitim aracı hem de profesyonel bir eğitim alanıdır. Ya da bir sektör olarak, arz talep doğrultusunda; hatırı sayılır anlamda ekonomik girdisi çıktısı olan önemli bir olgudur (Albuz, 2020: 374).

Müzik eğitimi lisans müfredatında yer alan makamsal solfej derslerinde uygulanmakta olan piyano eşlik çalışmaları oldukça önemlidir. Bu araştırmada, müzik eğitimi lisans programlarında yer alan Türk müziği çok seslendirme, eğitim müziği besteleme gibi derslerde öğrencilerin piyano eşlik konusunda faydalanabileceği modeller oluşturmak tasarlanmıştır. Tasarlanan eşlik modellerinin çok sesli armoni yoluyla makamsal ezgilere yönelik uygulanabileceği düşünülmektedir.

Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 1997: 33).

Her kültürün kendi var oluş dokusu içerisinde bir iletişim biçimi olarak da kullandığı müzik, aynı zamanda evrenseldir. Dilin evriminde fonogenetiksel anahtar rolü oynayan müzik, etkileşim, grup koordinasyonu ve bağlılık davranışlarında önemli işlevlere sahip olmakla birlikte insan hayatında en

temel ve en eski sosyobilişsel temellere dayanan alanlardan da biridir (Çuhadar, 2016: 219). Bu bağlamda müzik eğitiminin öğrencilerin gelişiminde önemli katkıları bulunmaktadır. Enstrüman çalan çocukların özgüvenlerinin yüksek olduğuna ilişkin araştırmalar mevcuttur (Demirel ve Terzioğlu: 2022).

Müzik eğitimi öğrenme-öğretme sürecini kapsayan ve içerisinde öğretim yaklaşımları barındıran çok önemli bir kavramdır. Müzik eğitiminde kullanılmakta olan dört ana yaklaşım bilinmektedir. (Kodaly, Dalcroze, Orf, Suzuki) Bu bağlamda, bu ana dört öğrenme yaklaşımları çocukların gelişiminde önemli bir yer tutmaktadır.

Yapılan bir araştırmada yenilikçi müzik öğretim yöntemlerinin çocukların müziksel gelişimine katkı sunduğu ortaya konmuştur (Albuz, Herdem, Demirel, Demirel, 2025).

Genel eğitimdeki vurguyu yansıtan birçok dergi yayını, çok kültürlü bir perspektiften müzik öğretimine odaklanmıştır. Bunlar, farklı kültürlere ait müziklerin sınıflarda uygulanmasından, müzik derslerinde dünya görüşünün önemine ve çeşitli müzik kültürlerinin incelenmesi gerektiğine kadar uzanmaktadır.

Türk Müziği Çok Seslilik Çalışmaları

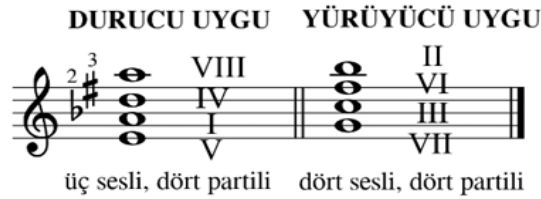
Türk müziğinde makamsal yapı detaylı incelendiğinde, armonik çok seslilik yaklaşımına yönelik olarak solo ezgiler (Hüseyini, Hicaz, Buselik) geleneksel hali ile aynı kalmasıyla birlikte piyano eşliğinde bu makamlara yönelik komalı perdeler kullanılmamaktadır. Türk müziği sisteminin çok seslendirilmesi açısından birçok zorluk yaşanılması kaçınılmazdır. Makamsal yapı, eşlik piyano ile birlikte düşünüldüğünde Türk müziğinin çok sesli olarak icra edilmesi teknik açıdan oldukça zorlaşmaktadır.

Türk müziği çok seslilik yaklaşımlarında eşlik olarak piyano çalgısı en önemli görevi yerine getirmektedir. Piyano eşlik çok seslendirmede müzikal bir ezgiye eşlik ederken hem armoniyi hem de bas yürüyüşlerini geliştirmektedir. Bu durum hem bir çalgıya eşlik yaparken hem de vokal müziğine eşlik yaparken belirgin olarak eserlerde göze çarpmaktadır.

Sun'a göre, gelinen noktada geleneksel müzikler gerektiği gibi korunamadığı, batı müziğinin de yeterince yaygınlaşmadığı, Çok Sesli Türk Müziğinin ise ulusal bir müzik olarak henüz yurt çapında kurumsallaşmadığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda ise bestecilerin ve eserlerin azlığı, bunların topluma yeterince sunulamayışı, tespit edilen en önemli eksik noktaların başında gelmektedir (Albuz, 2020: 375). "İlerici, kitabında Türk müziğine ait nazariyat bilgilerine yer vermiş ve Hüseyini makamı üzerinden genellemelerde bulunarak kendine ait ve Türk müziğinde kullanılmasını önerdiği bir armoni sistemi geliştirmiştir" (Özdemir, 2017: 17).

Günümüzde müzik eğitimcileri arasında en çok bilinen çok seslilik kitaplarının başında, Milli Eğitim Basımevi tarafından 1970 yılında basılmış olan aynı zamanda Kemal İlerici tarafından yazılan “Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi” adlı özel armoni kuramıdır.

“Çok sesli Türk müziği yaratma sürecinde 1944 yılına dek üçlü armoni ve üçlü armoninin soyutlaması olarak ortaya çıkan dörtlü armoniyle polifonik biçem ve yaratma tekniklerinin kullanıldığı, ortaya konulan çok sayıda eserden anlaşılmaktadır. Bunula birlikte ilk kez 1944 yılında Kemal İlerici Türk müziği sistemiyle örtüştüğünü, Hüseyini makamının iç işleyiş yasalarının ortaya koyduğunu iddia ettiği ve dörtlü aralıklara dayalı akorların armonik gücünü üçlü çember devinimiyle oluşan bağlantılarla açıkladığı Türk müziğinde özel bir armoni önermesi geliştirmiştir” (Sağlam, 2001).

Şekil 1. Kemal İlerici'nin Durucu ve Yürüyücü Örneği.

Kemal İlerici “Güçlü” ve “Alt Güçlü” tanımlarını şöyle açıklamıştır: “Durağın üç üstünde, dizinin yürüyücü seslerinden kurulu uyguya ve rengini temsil ettiği üçüncü dereceye (GÜÇLÜ = Dominante); üç altındakine (ALT GÜÇLÜ = Sous Dominante) denir. (...) ALT GÜÇLÜ: durak uygusunun güçlü olarak görevlendirildiğinde kendisine çözüldüğü ve orada dinlenim bulunduğu önemli bir derecedir.” (Bayraktarkartal, 2020: 338). Kemal İlerici'nin bu çok seslilik anlayışının Kantemiroğlu'nun makam anlayışına dayandığı bilinmektedir. Kantemiroğlu'nun görüşlerinin kaynağı ise Yusuf Kırşehirî olarak bilinmektedir.

Üçlü Armoni Çok Seslilik Yaklaşımı

Piyano çalgısı aracılığıyla, Türk müziği çok seslendirme çalışmalarına yönelik bilinmesi gereken majör-minör kavramları ile akor kuruluşlarının yanında makam ve makam dizisi bilgisinin olması beklenmektedir.

Üçlüsel uyum dizgesinde; makamın belirlenmesi, belirlenen makamın tampere dizisi sesleri üzerine kurulan majör-minör ilişkili üçlü akorların kurulması ve bunların belirli kurallara göre bağlanması; süreci oluşturmaktadır. Burada dikkat edilecek unsur, ezgideki akor sesleri ile basamak seslerinin armonizasyonunu, tonal armoninin imkanlarıyla yapmaktır (Çokamay, 2020: 52).

Üçlü armoni yapısının çok seslendirilmesinde bilinmesi gereken önemli konular göze çarpmaktadır. Özellikle tonal sistemde var olan majör ve minör dizilerinin derecelendirilmesinde I. IV. V.

Derecelerinin üzerine tonik, subdominant ve dominant olarak da bilinen akorsal yapının kurulumu dikkate alınmalıdır.

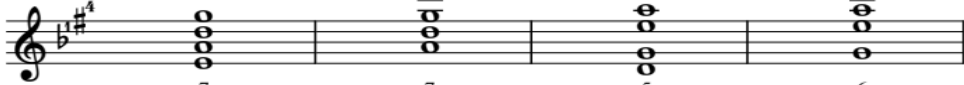

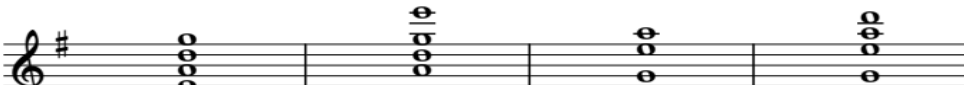

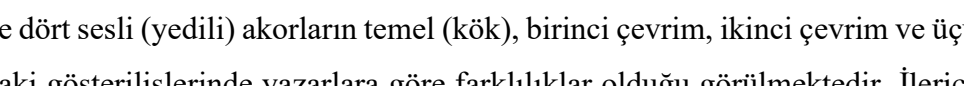
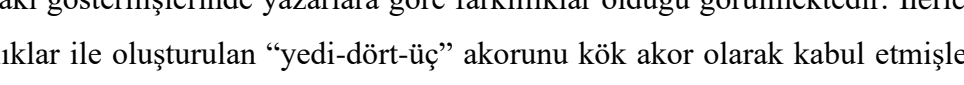
Kemal İlerici	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim
			
	7/4	5/4	5/2
Necdet Levent	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim
			
	7/4	5/4	5/2
Muammer Sun	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim
			
	-	-	-
Bahadır Tutu	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim
			
	5/4	5/2	7/4

Nota 1. Dörtlü Armoni Kök ve Çevrim Akorları ve Şifreleri (Yalçın,2012: 222).

Şekil 2’de görüldüğü gibi, dörtlü armoni sistemine göre üç sesli akorların temel (kök), birinci çevrim ve ikinci çevrim durumundaki gösterilişlerinde farklılıklar vardır. İlerici ve Levent, dörtlü aralıklar ile oluşturulan 7/4 akorunu kök akor olarak kabul etmiş ve tüm çalışma bu aralık anlayışı ile geliştirilmiş, işlenmiş ve çevrim akorları bu kök akorunun çevrimlerinden elde edilmiştir. Bunun yanı sıra, verilen örneklerde kadans bölgelerinde dizinin temel sesi bas partisine gelecek şekilde akorlar kullanılmıştır (V-IV). Sun ve Tutu ise, kök akor olarak V-IV akorunu kabul ettiği ve örneklerde de son akor olarak kullandıkları görülmüştür (Yalçın, 2012: 222).

Dörtlü Armoni Çok Seslilik Yaklaşımı

Dörtlü armoni dikey çok seslilik yaklaşımı dikkate alındığında, tampere sistemine uygun olarak kullanılmakta olan makam dizilerinin ve derecelerinin sırasıyla birinci dördüncü ve beşinci sesleriyle kurulan akorların, tampere sistemine uygun kurallar çerçevesinde gerçekleştirildiği çok seslilik yaklaşımı olarak bilinmektedir.

Kemal İlerici	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim	3. Çevrim
				
	7 4 3	7 4	2 4 5	2 5
Bahadır Tutu	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim	3. Çevrim
				
	7 4	2 4 5	7 4 5	2 5
Necdet Levent	Kök	1. Çevrim	2. Çevrim	3. Çevrim
				
	7 4 3	7 4	2 4 5	2 5

Nota 2. Dörtlü Armoni Kök ve Çevrim Akorları ve Şifreleri (Yalçın, 2012: 223).

Şekil 18’de dört sesli (yedili) akorların temel (kök), birinci çevrim, ikinci çevrim ve üçüncü çevrim durumundaki gösterilişlerinde yazarlara göre farklılıklar olduğu görülmektedir. İlerici ve Levent, dörtlü aralıklar ile oluşturulan “yedi-dört-üç” akorunu kök akor olarak kabul etmişlerdir. Birinci çevrim akoru ve şifresi “yedi-beş-dört”, ikinci çevrim “beş-dört-iki” ve üçüncü çevrim “altı-beş-iki” olarak kabul edilmiştir Tutu’nun ise, kök akor olarak “yedi-beş-dört”ü kabul ettiği ve çevrimleri de bu kök akorun çevrimlerine göre kullandığı görülmektedir. Muammer Sun çalışmasında dört sesli (yedili) akorlarını kullanmıştır. Üç sesli kök akorunu “beş-dört” akoru olarak kullanılmasından yola çıkarak, dört sesli kök akorunu da “yedi-beş-dört” olarak kullandığı söylenebilir (Yalçın, 2012: 223).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda bireysel çalgı eğitimi alan öğrencilere;

- Makamsal solfejlere farklı eşlik modelleri (üçlü armoni, dörtlü armoni, karma armoni) uygulamaları için alternatif bir çalışma modeli geliştirmeyi,
- Makamların (Hicaz, Hüseyini, Buselik) karar seslerini piyanoya uygun olarak belirlemeyi,
- Öğrencilerin mesleki hayatlarında yararlanabilecekleri makamsal ezgileri daha derinden tanıyıp uygulayabilmelerine katkı sağlamayı,
- Piyano ile eşlik becerilerini geliştirmeyi, öğrencilerin araştırmada ele alınan makamlar dışında farklı makamsal ezgilere de eşlik yapabilmelerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Araştırmada, çalışma grubunu oluşturan öğrencilere, Tampere sistemle uyumlu makamsal solfejlerin eşliklendirilmesine yönelik çalışma modeli uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, ilgili başlıklar altında tablolaştırılarak bu alanla ilgilenen müzik eğitimci ve öğrencilerine katkıda bulunması da amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Araştırma;

- Mesleki müzik eğitiminde makamsal solfejlere piyano ile eşlikte yeni bir bakış açısı ve yaklaşım kazandıracak olması,
- Bireysel çalgısı piyano olan ve makamsal müzik ile ilgilenen müzik eğitimi öğrencilerine Tampere sistemle uyumlu makamsal solfejlerin eşliklendirilmesinde farklı seçenekler sunması,
- Müzik eğitimi kurumlarındaki piyano öğrencilerinin; hüseyini, hicaz ve buselik gibi makamlarda farklı eşlik modellerini (üçlü, dördü, karma) kullanabilmeleri,
- Araştırmada hazırlanan eşlik modellerinden yola çıkarak farklı makam ve modellerde de eşlik modellerinin hazırlanması bakımından önem taşımaktadır.

Problem Durumu

Türk müziği solfej ve Türk müziği çok seslendirme dersleri müzik eğitiminin önemli dersleri arasında yer almaktadır. Bu derslerin içeriğinde yer alan solfejlere, piyano ile eşlik konusu dersin temel gereklilikleri arasında yer almaktadır. Müzik eğitimi lisans öğrencilerinin makamsal ezgilere piyano ile eşlik yapma sorunu bilinen bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerinin yararlanabileceği farklı eşlik modellerinin yeterince olmaması bir problem olarak görülmektedir. Bundan hareketle; araştırmamızın problem cümlesi; “Makamsal Solfej Eğitimine Yönelik Piyano Eşlik Modelleri Neden Önemlidir ve Nasıl Olmalıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

Alt Problem

- Makamsal Solfej Eğitimine Dayalı Piyano Eşikleme Model Çalışmalarına yönelik uzman görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Tasarımı

Bu araştırma; doktora tezinden üretilmiş olup, Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu tarafından 21.03.2023 tarihinde, 05 nolu karar sayısı ile onaylanmıştır.

Araştırmada hem nitel veriler hem de nicel veriler olduğu için karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemi kapsamında nitel veriler Olgubilim (Fenomenoloji) nicel veriler ise son test kontrol gruplu deneysel desen şeklinde uygulanmıştır. Karma yöntemler farklı metot, metodoloji ve paradigmaları bir arada kullanarak araştırma sorularına cevap arama imkânı veren bir yaklaşımdır (Toraman, 2021: 1).

Yaşanılan dünyadaki olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilir. Olgubilimi deseni deneyimlerin anlamı araştırılarak konu hakkında analizler yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:66). Bu araştırma makamsal solfej eğitime dayalı piyano eşlikli model çalışmalarına yönelik uzman görüşleri, olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak tasarlanmıştır.

Araştırmada model olarak, deneme öncesi modellerinden “Tek Grup Son Test Model” kullanılmıştır. “Tek grup son test model: Gelişigüzel seçilmiş bir tek gruba bağımsız değişkenin uygulanması ve etkinin bağımlı değişken üzerinde ölçülmesi, tek gözlemlenilen modeli oluşturur” (Karasar, 2005: 96).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi lisans 3. ve 4.cü sınıf öğrencilerinden seçilen 8 öğrenci oluşturmaktadır.

Uzmanlar üç farklı üniversitenin konservatuvar ile müzik eğitimi fakültelerinde görev yapmakta olup, her biri en az 15 yıllık deneyim sahibi olarak bu araştırmaya katkıda bulunmuşlardır. Uzmanların temel alanlarından piyano, piyano eşlik, solfej, teori, dikte, Türk müziği çok seslendirme, Türk müziğinde çok seslilik yaklaşımları ve eğitim müziği besteleme gibi birçok ders alanında çalışmalar yaptığı ve bu çalışmaları bilimsel olarak yayınladığı gözlemlenmiş ve bu yayınlardan araştırmada literatür taraması olarak da faydalanılmıştır.

Uzmanlar, araştırmanın başından sonuna kadar çeşitli aşamalarda katkı sunmuşlardır. Bu aşamaların başında;

- Araştırma için seçilen makamların uygun olması
- Makamsal yapının bozulmadan çok seslendirilmesine ilişkin uygunluk
- Öğrencilere başarı testi oluşturulması için yapısal geçerlik
- Öğrencilerin video kayıtlarının başarı testi ile puanlanması yer almaktadır.

Araştırmaya katılan uzmanların demografik verilerine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Sıra	Yaş	Ünvan	Uzmanlık Alanları	Mesleki Deneyim	Çalıştığı Kurum
1	45	Prof. Dr.	Piyano, İşitme, Armoni, Müzikoloji.	22	Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
2	50	Prof. Dr.	Piyano, Armoni, Türk Müziği seslendirme.	30	Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD
3	45	Doç. Dr.	Piyano, Armoni, Kompozisyon.	15	Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Tablo 1. Görüş Alınan Uzmanların Demografik Bilgileri.

Araştırmaya katılan uzmanlar en az 15 en fazla 30 yıldır ilgili alanda uzmanlıklarını sürdürmektedirler. Araştırmaya katılan uzmanların bu özellikleri ile niteliksel olarak uygun olduğu değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada öncelikle makamsal solfej eğitimine dayalı piyano eşlikleme model çalışmalarına yönelik uzmanların görüşleri, verileri nitel olarak toplanmıştır. Görüşmede yarı yapılandırılmış formdaki sorular ile toplanan veriler veri havuzunda toplandıktan sonra temalar oluşturularak analize hazır hale getirilmiştir.

Nitel veriler ise, öğrencilerin ses ve görüntü kayıtları video kayıt cihazıyla arşivlenerek analize hazır hale getirilmiştir. Alan uzmanlarına öğrencilerin ses kayıt arşivleri gönderilerek başarı puanları verileri havuzu oluşturulmuştur. Bu sayede hem nitel hem de nicel verilerin analizi için hazırlıklar tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada uzmanların Makamsal Solfej Eğitimine Dayalı Piyano Eşlikleme Model Çalışmalarına yönelik görüşleri “Görüşme Formu-1” kullanılarak alınmıştır. “Uzman Görüşleri Formu-2” araştırmacı ve danışman tarafından oluşturulmuştur. Her iki formun da yapısal geçerliği uzman görüşleri ile doğrulanmıştır.

Araştırma kapsamında seçilen makamların (Hüseyni, Hicaz, Buselik) piyanoya uygunluğu uzmanlar ile birlikte değerlendirilerek görüş birliği sağlanmıştır. Bu makamlarda yazılmış olan farklı ezgilerin duyuş ve tını açısından da uygun olduğu uzmanlar tarafından onaylanmıştır. Hazırlanmış olan bu ezgilere uygulanmış olan farklı eşlik modellerinin de uzmanlar tarafından Türk müziğinde farklı çok seslilik yaklaşımlarına (Üçlü armoni, Dörtlü armoni, Karma armoni) yönelik uygun olduğu ifade edilmiştir.

Video ve ses kayıtları, görüntü ve ses işleme cihazıyla alınmıştır. Alınan bu kayıtlar uzmanlar tarafından değerlendirilmek üzere sınıflandırılmıştır.

Genel başarı testi, alan uzmanlarıyla birlikte hazırlanan bu araç, öğrencilerin makamsal piyano eşliğindeki başarı durumlarını alt problemdeki temalara göre değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Uzmanlar ile birlikte hazırlandığı için yapısal geçerliği sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Nitel veriler tematik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Tematik analiz, bir dizi veriyi okumayı ve temaları bulmak için verilerin anlamındaki örüntüleri aramayı içeren bir nitel veri analiz yöntemidir (Toker, 2022:319). Uzmanlardan alınan nitel veriler bu kapsamda analiz edilmiştir.

Öğrencilerin başarı puanlarından oluşan havuzdaki veriler istatistik programıyla analiz edilmiş olup oluşturulan modelin ilişkiselliği araştırılmıştır.

Araştırmada varyans analizi (Anova) testleri yapılmıştır. Araştırmada çalışma grubunun ortalamaları, öğrenciler arası varyasyonların hesaplanması ve öğrencilerin başarı puanlarının makamlar ile uzmanlar arasındaki farklılıklarını analiz etmek için kullanılan istatistiksel modeller koleksiyonu olarak Anova analizinden yararlanılmıştır.

Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkiyi, matematiksel bağlantısını analiz etmek için Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Çalışma grubunda öğrencilerin çalışma süresi ile ulaşılmış oldukları istatistik notları arasında anlamlı bir ilişkinin olup-olmadığını ortaya koymak için bu analiz sistemi kullanılmıştır.

Güvenirlilik ve Geçerlik

Nitel veriler için Miles Huberman Güvenirlilik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) güvenirlilik testi uygulanmıştır (Miles & Huberman, 1994). Buna göre seçilen makamların araştırma için kullanılması %100 görüş birliği ile uygun bulunmuştur. Diğer yandan araştırma için yazılan ezgilerin uygunluğu 90,46 olarak ölçülmüş olup araştırmada kullanılabilir düzeydedir.

Nicel verilerin güvenirliliği ise Cronbach-Alpha güvenirlilik yöntemi ile ölçülmüştür (Kılıç, 2016: 47-48).

Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha	Genel Cronbach's Alpha
Uzman 1	,814	
Uzman 2	,853	,953
Uzman 3	,895	

Tablo 2. Geçerlik Güvenirlilik Testi.

3 uzman görüşünün ayrı ayrı ortalama puanları ve 3 uzmanın tek puan ortalamalarını tespit etmek için yapılan korelasyon analizine göre; 1. Uzmanın iç tutarlılık katsayısı .814, 2. Uzmanın iç tutarlılık katsayısı .853 ve 3. Uzmanın iç tutarlılık katsayısı .895 olarak hesaplanmıştır. Uzmanların

genel Cronbach alfası ise 953'tür. Cronbach Alpha değerinin 0,70'nin üzerinde olması beklenmektedir (Gürbüz & Şahin, 2014: 317; Nakip & Yaraş, 2017: 196). Bu bağlamda çıkan sonuçlara bakıldığında ölçeğin "güvenilir" düzeyde olduğu söylenebilir.

Güvenirlilik katsayısı (Cronbach alfa)	Yorum
≥ 0.9	Mükemmel
$0.7 \leq \alpha < 0.9$	İyi
$0.6 \leq \alpha < 0.7$	Kabul edilebilir
$0.5 \leq \alpha < 0.6$	Zayıf
$\alpha < 0.5$	Kabul edilemez

Tablo 3. Güvenirlilik Katsayısı.

BULGULAR

Araştırmada seçilen makamların (Buselik, Hicaz, Hüseyini) piyano eşikleme çalışmalarına uygunluğu uzmanlar tarafından belirtilmiştir. Bu bölümde piyano eşlik modellerinden üçlü, dördü ve karma armoni yaklaşımların uygunluğuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Makamsal Solfej Eğitime Dayalı Eşikleme Model Çalışmalarına Yönelik Uzman Görüşlerine Dair Bulgu ve Yorumlar;

Makam Adı	Uygunluk Durumu		Çok seslilik Yaklaşımı									Çalışma Yöntemi	
	Uygun	Değil	3.lü			4.lü			Karma			Uygun	Değil
			T	K	H	T	K	H	T	K	H		
Buselik	✓			✓			✓		✓			✓	
Hüseyini	✓			✓		✓			✓			✓	
Hicaz	✓			✓			✓		✓			✓	

T: Tamamen, K: Kısmen, H: Hiç

Tablo 4. Uzman Görüş Formu.

Araştırmada ders materyali olarak kullanılması planlanan Hüseyini makamının yapısal olarak daha uygun olduğu 3 uzman tarafından onaylanmıştır. Hüseyini makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin uygulanabilirliği 1.numaralı uzman tarafından "Kısmen" olarak belirtilmiştir. 2.numaralı uzman Hüseyini makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin uygulanabilirliğini "Hiç" olarak işaretlemiştir. 3. numaralı uzman ise, Hüseyini makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin "Tamamen" uygun olduğunu işaretlemiştir. Uzmanların, Hüseyini makamındaki 3'lü armoni eşlik modeline yönelik görüşlerinin farklılık gösterdiği söylenilebilir.

Hüseyini makamında 4'lü armoni eşlik modelinin araştırmada uygulanabilirliği üç uzman tarafından "Tamamen" onaylanmıştır. Uzmanların hepsi, dördü armoni eşlik modelinin hüseyini makamının koma yapısına eşlik olarak uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Hüseyini makamında

4'lü armoni eşlik modelinin ders materyali olarak kullanılmasına uzmanların çoğunluğunun olumlu görüşe sahip olduğu söylenilebilir.

Hüseyini makamında Karma armoni eşlik modeli (serbest armonizasyon) üç uzman tarafından “Tamamen” uygun olarak işaretlenmiştir. Karma armoni eşlik modelinde akorsal eşlik ile kontrpuan yürüyüşünün Hüseyini makamının koma yapısını bozmadan, tını ve duyuş açısından uygulanmasına yönelik uzmanların hepsi olumlu görüş bildirmiştir. Sonuç olarak, Karma armoni eşlik modelinin ders materyali olarak kullanımının en uygun eşlik modeli olduğu söylenebilir.

Makam Adı	Uygunluk Durumu		Çok seslilik Yaklaşımı									Çalışma Yöntemi	
	Uygun	Değil	3.lü			4.lü			Karma			Uygun	Değil
			T	K	H	T	K	H	T	K	H		
Buselik	✓				✓	✓				✓			✓
Hüseyini	✓				✓	✓				✓			✓
Hicaz	✓				✓		✓			✓			✓

T: Tamamen, K: Kısmen, H: Hiç

Tablo 5. Uzman Görüş Formu.2.

Araştırmada ders materyali olarak kullanılması planlanan Hicaz makamının yapısal olarak uygun olduğu 3 uzman tarafından onaylanmıştır. Hicaz makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin uygulanabilirliği 1.numaralı uzman tarafından “Kısmen” olarak işaretlenmiştir. 2. numaralı uzman Hicaz makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin uygulanabilirliğini “Hiç” olarak işaretlemiştir. 3. numaralı uzman ise, Hicaz makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin “Tamamen” uygun olduğunu işaretlemiştir. Uzmanların, Hicaz makamındaki 3'lü armoni eşlik modeline yönelik görüşlerinin farklılık gösterdiği söylenilebilir.

Hicaz makamında 4'lü armoni eşlik modelinin araştırmada uygulanabilirliği üzerine 1. ve 2. uzman “Kısmen” olarak işaretlemiş olup, 3.uzman ise Hicaz makamında 4'lü armoni eşlik modelinin “Tamamen” uygun olduğunu belirtmiştir. 3.numaralı uzman dörtlü armoni eşlik modelinin Hicaz makamının koma yapısına eşlik olarak uygun olduğunu ifade etmiştir.

Hicaz makamında Karma armoni eşlik modeli (serbest armonizasyon) üç uzman tarafından “Tamamen” uygun olarak işaretlenmiştir. Karma armoni eşlik modelinde akorsal eşlik ile kontrpuan yürüyüşünün Hicaz makamının koma yapısını bozmadan, tını ve duyuş açısından uygulanmasına yönelik uzmanların hepsi olumlu görüş bildirmiştir. Sonuç olarak, Karma armoni eşlik modelinin ders materyali olarak kullanımı en uygun eşlik modeli olarak söylenebilir.

Makam Adı	Uygunluk Durumu		Çok seslilik Yaklaşımı									Çalışma Yöntemi	
	Uygun	Değil	3.lü			4.lü			Karma			Uygun	Değil
			T	K	H	T	K	H	T	K	H		
Buselik	✓		✓			✓			✓			✓	
Hüseyni	✓		✓			✓			✓			✓	
Hicaz	✓		✓			✓			✓			✓	

T: Tamamen, K: Kısmen, H: Hiç

Tablo 6. Uzman Görüş Formu.3.

Araştırmada ders materyali olarak kullanılması planlanan Buselik makamının yapısal olarak uygun olduğu 3 uzman tarafından onaylanmıştır. Buselik makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin uygulanabilirliği 1.numaralı uzman tarafından "Kısmen" olarak işaretlenmiştir. 2.numaralı uzman Buselik makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin uygulanabilirliğini "Hiç" olarak işaretlemiştir. 3. numaralı uzman ise, Buselik makamındaki 3'lü armoni eşlik modelinin "Tamamen" uygun olduğunu işaretlemiştir. Uzmanların Buselik makamındaki 3'lü armoni eşlik modeline yönelik görüşlerinin farklılık gösterdiği söylenilebilir.

Buselik makamında 4'lü armoni eşlik modelinin araştırmada uygulanabilirliği üzerine 1.uzman "Hiç" olarak işaretlemiş olup, 2. ve 3.uzman ise, Buselik makamında 4'lü armoni eşlik modelinin "Tamamen" uygun olduğunu belirtmiştir. Uzmanlar Hicaz makamındaki 4'lü armoni eşlik modelini makamın yapısına ve eşikleme model çalışmalarına çoğunlukla uygun buldukları söylenebilir.

Buselik makamında Karma armoni eşlik modeli (serbest armonizasyon) üç uzman tarafından "Tamamen" uygun olarak işaretlenmiştir. Karma armoni eşlik modelinde akorsal eşlik ile kontrpuan yürüyüşünün Buselik makamının koma yapısını bozmadan, tını ve duyuş açısından uygulanmasına yönelik uzmanların hepsi olumlu görüş bildirmiştir. Sonuç olarak, Karma armoni eşlik modelinin ders materyali olarak kullanımı en uygun eşlik modeli olarak söylenebilir.

SONUÇLAR

Türk müziği kaynaklı çok seslilik yaklaşımlarının ele alındığı bu araştırmada, üçlü armoni, dörtlü armoni ve karma armoni sisteminde yapılan çok seslilik çalışmaları üzerinde durulmuştur. Araştırmada uygulanmak üzere müzik eğitimi öğrencilerinin makamsal altyapılarına yönelik Hicaz, Hüseyini ve Buselik makamlarında yazılan ezgilere sırasıyla üçlü armoni, dörtlü armoni ile karma armoni çok seslilik yaklaşımlarına uygun piyano eşlik modelleri araştırmacı tarafından kontrol edilmek üzere uzmanların görüşü alınarak tasarlanmıştır. Araştırmada ele alınmış olan

Hicaz, Hüseyini ve Buselik makamlarının yapısına uygun ezgiler uzmanlar tarafından araştırmacı ile birlikte tartışılmıştır. Bu baēlamda mzık eēitimi ērencilerinin kullanabileceēi makamsal ezgiler üzerinde dşnlmştır. Daha sonra bu ezginin yapısı bozulmadan alt partisyonda dikey çok seslilik çalışmaları denenmiştir. Bu baēlamda Hicaz, Hüseyini ve Buselik makamlarındaki ezgilere yönelik sırasıyla 3'l, 4'l ve Karma armoni eşlik modelleri oluşturulmuştur. Hazırlanmış olan makamsal ezgilerin akorsal eşlik yapıları  farklı üniversitede görev yapan ve Türk mziēi çok seslilik yaklaşımlarına yönelik dersleri yürüten aynı zamanda alan çalgısı piyano olan  uzmandan görüşler alınmıştır.

Araştırma kapsamında görüşü alınan uzmanlar piyano metotlarında, eşliklendirilmif makamsal eserler ya da etütlerin daha çok yer alması gerektiēini, mzık eēitimi ērencilerinin, piyano eřliēiyle birlikte mzık yaparak, müziksel becerilerin kazanılmasında büyük öneme sahip olduēunu belirtmişlerdir. Geleneksel mziklerimizden yola çıkarak piyano algısına uygun makamların armoni ve kontrpuan yoluyla Türk mziēi çok seslendirme yaklaşımlarında kullanılması vurgulanmıştır. Trk, Saz Semaisi, Peşrev, Longa, Sirto gibi türlerin tampere sisteme uyarlanabileceēini, geleneksel müziklere dayalı, yeterli sayı ve nitelikte etüt, solfejlerin çok az düzeyde olduēunu belirtmişlerdir. Bu nedenle çalgı daēarcık gelişimine katkı saēlamak bakımından mzık eēitimi ērencilerinin çalgı ēretiminde, geleneksel müziklere ilişkin çok seslilik denemelerinin yapılması uzmanlar tarafından önemle vurgulanmıştır.

Sonuçlara bakıldıēında araştırmaya katkıda bulunan uzmanlar, piyano eşlikli makamsal-modal eserler ve etütlerin mzık eēitiminde kullanılmasının uygun olduēu düşüncesindedir. Uzmanlar, mzık eēitimi lisans programlarında yer alan Türk mziēi çok seslendirme derslerinin sürecinde ērenilen makamsal ezgileri birlikte seslendirme ve eşlikli ders materyallerinden faydalanılması gerektiēi düşüncesindedir.

KAYNAKLAR

Albuz, A. (2020). Türk mziēinde okseslilik yaklaşımlarına genel bir bakış. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 392.

Albuz, A., Herdem, D. ., Demirel, S., Demirel, B. (2025). Implementation and evaluation of the Prodigies music education program at the 6th grade level. *Online Journal of Music Sciences*, 10(1), 58-68. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1612463>.

- Bayraktarkartal, E. (2020). *Türk Müzik Yaşamında Kemal İlerici*. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi.
- Çokamay, B. (2020). *Türk Müziğinin Çok Seslendirilmesinde Tonal Armoni*. İstanbul: Eğitim.
- Çuhadar, H.C. (2016). *Müzik ve Müzik Eğitimi*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi S219, 217-230.
- Demirel, S., & Terzioğlu, A. M. (2022). Instrument-playing students' self-concepts. *Shanlax International Journal of Education*, S10, 54-63.
- Gürbüz, S., Şahin, F. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Ilyasoğlu, E. (2013). *Zaman İçinde Müzik*. 10.Baskı, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Karasar, N. (2005). *Bilisem Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach's alpha reliability coefficient. *Psychiatry and Behavioral Sciences*, 6(1), 47., 6(1), 47-48.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Sage.
- Nakip, M., Yaraş, E. (2017). *SPSS Uygulamalı Pazarlama Araştırma Teknikleri (Dördüncü Baskı)*. Ankara: Seçkin.
- Özdemir, G. (2017). *İlerici armonisine giriş*. Ankara: Anı.
- Sağlam, A. (2001). *Türk Müziğinde Çokseslilik Uygulamaları ve İlerici Armonisi*. İstanbul: Pan.
- Toker, A. (2022). Sosyal bilimlerde nitel veri analizi için bir kılavuz. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(51), 319-345.
- Toraman, S. (2021). Karma Yöntemler Araştırması: Kısa Tarihi, Tanımı, Bakış Açılı ve Temel Kavramlar/Mixed Methods Research: A Brief History, Definitions, Perspectives, and Key Elements. *Nitel Sosyal Bilimler*, 3(1), 1-29.

Uçan, A. (1997). *Müzik eğitiminde temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar.(Genişletilmiş İkinci Basım)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Yalçın, G. (2012). Dörtlü Armoni Sistemi Uygulamalarını İçeren Armoni Kitaplarının Karşılaştırılmalı Analizi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi* , 221-234.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9:Baskı)*., Ankara: Seçkin.

EXTENDED ABSTRACT

In this research, in which polyphony approaches originating from Turkish music are discussed, polyphony studies in three-part harmony, four-part harmony and mixed harmony system are emphasised. In order to be applied in the research, piano accompaniment models suitable for three-part harmony, four-part harmony and mixed harmony polyphony approaches were prepared in advance by the researcher for the melodies written in the modes of Hicaz, Hüseyini and Buselik for the modal knowledge of music education students. A sample melody suitable for the structure of Hicaz, Hüseyini and Buselik modes was created and then vertical polyphony studies were tried in the lower part without disturbing the structure of this melody. In this context, three-voice, four-voice and mixed harmony accompaniment models were created for the melodies in Hicaz, Hüseyini and Buselik modes respectively. The chord and accompaniment structures of the prepared modal melodies were analysed by three experts who work in three different universities and conduct courses on polyphony approaches in Turkish music and whose field instrument is piano.

Within the scope of the research, the experts underlined that piano methods should include more accompanied modal pieces or etudes. It was emphasised by the experts that music education students have a great importance in the development of musical skills by making music with piano accompaniment. Based on our traditional music, the experts emphasised the use of modes suitable for the piano instrument in Turkish music polyphony approaches through harmony and counterpoint. It has been stated by the experts that works such as Türkü, Saz Semaisi, Peşrev, Longa, Sirto can be adapted to the tampered system. It was emphasised by the experts that there are very few etudes and note reading pieces in sufficient number and quality based on our traditional music. For this reason, in order to contribute to the development of instrumental

repertoire, polyphony experiments related to our traditional music in the instrument teaching of music education students is one of the issues emphasised by the experts.

In the accompaniment models applied to the students, a significant relationship was found especially in the modes of Hicaz. It was interpreted by the experts that the melody structure in the mode of Hicaz is suitable for the chordal structure in terms of accompaniment in terms of hearing and timbre. In three different accompaniment models in Hicaz mode, high scores were obtained from the students according to the melodic structure without disturbing the structure of the mode melody. Considering the harmony in the piano accompaniment models, it was determined that the chordal accompaniment was not harmonious in the ternary harmony in the mode of Hüseyini and the coma structure was not harmonious in the accompaniment of the modal melody. In the chordal accompaniment of the melody written in the mode of Buselik, it was determined that the quartet harmony accompaniment was not suitable for the structure of the melody. It was evaluated by the experts that the quartet harmony accompaniment for the melody in the mode of Buselik does not completely reflect the main melody.

In the accompaniment models applied to the students, a significant relationship was found especially in Hicaz. It was interpreted by the experts that the melody structure in Hicaz is suitable for the chordal structure in terms of accompaniment in terms of hearing and timbre. In three different accompaniment models in Hicaz, high scores were obtained from the students according to the melodic structure without disturbing the structure of the modal melody. Considering the harmony in the piano accompaniment models, it was determined that the chordal accompaniment was not harmonious in the ternary harmony in the makam of hüseyini and the coma structure was not harmonious in the accompaniment of the modal melody. In the chordal accompaniment of the melody written in Buselik, it was determined that the quadruple harmony accompaniment was not suitable for the structure of the melody. It was evaluated by the experts that the quartet harmony accompaniment for the melody in Buselik does not completely reflect the main melody.

When the results are considered, the experts who contributed to the research think that it is appropriate to use piano-accompanied modal-tonal pieces and etudes in music education. Experts think that in the process of Turkish music polyphony courses in music education undergraduate programmes, it is necessary to sing the learned modal melodies together and benefit from piano-accompanied course materials.

It was found that there was a positive relationship between harmony approaches in Hicaz, Hüseyini and Buselik. As a result, it is stated by the experts that the success scores did not reach the targeted level with the application of the ternary harmony accompaniment model to the students in all of the accompaniment models between the modes. The reason for this is that there are differences between the students in the chordal accompaniment model in ternary harmony. It can be stated that the melodies between modal are inadequate in the ternary harmony accompaniment model in terms of both hearing and timbre, while the success scores of the students increase in the quartet and mixed harmony accompaniment model.

In the ANOVA analyses, it was concluded that there was no statistically significant difference between the experts in the accompaniment models applied to the students. This significant detail in ANOVA analyses indicated that the experts gave similar scores to each other and as a result, the analyses used in the research were reliable. In the study, score reliability was demonstrated by calculating Cronbach's alpha (α) reliability and test-retest reliability. As seen in the results obtained in the correlation analyses, the scores between the experts were similar to each other. For the repeatability of the analyses and construct validity, score reliability, Cronbach's alpha (α) reliability and test-retest reliability were calculated.

As a result of the research, it is recommended that different polyphony studies in Turkish music should be included in harmony lessons in the music education curriculum. In music education, it was concluded that experiments should be made on different modal and scales in Turkish Music Hearing lessons. It is concluded that it is appropriate to include different modes within the scope of Turkish music polyphony approaches (three- part, four-part and mixed harmony) in addition to the Hicaz, Hüseyini and Buselik modes discussed in the research. It is thought that this study is important in terms of creating materials that can be used in Turkish Music Hearing and Turkish Music Polyphony courses in the music education curriculum. It is recommended by the experts to include more piano accompaniment studies with piano to modal melodies in instrument education. It was emphasised that it is important to include more modal pieces or etudes accompanied with mixed harmony system in solfege books. In music education, it is recommended that students whose individual instrument is piano should be encouraged to apply the mixed/quartet accompaniment models, which were applied in the research and whose success scores were high. It is suggested that the modal melodies prepared in the research can contribute to the dictation studies applied in Turkish music hearing lessons in music education.